

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΛΑΤΙΝΙΚΩΝ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

- A.** Όλα είναι άθλια στους εμφύλιους πολέμους, αλλά τίποτα (δεν είναι) πιο άθλιο από την ίδια τη νίκη: αυτή κάνει τους νικητές πιο άγριους και πιο αχαλίνωτους (απ' ό,τι συνήθως), ώστε, ακόμη κι αν δεν είναι τέτοιοι απ' τη φύση τους, εξαναγκάζονται να γίνουν από ανάγκη. Γιατί η έκβαση των εμφύλιων πολέμων είναι πάντοτε τέτοια, ώστε όχι μόνο να γίνονται αυτά που θέλει ο νικητής, αλλά ακόμα (ώστε) να κάνει ο νικητής το χατίρι εκείνων, με τη βοήθεια των οποίων αποκτήθηκε η νίκη.

Από αυτό το δεδομένο προκύπτει (ή: συνεπάγεται) από τη φύση εκείνη η υποχρέωση, να βάζουμε δηλαδή το γενικό καλό πάνω από το ατομικό (ή: την κοινή ωφέλεια πάνω από τη δική μας). Γιατί όπως οι νόμοι βάζουν τη γενική ευημερία πάνω από την ωφέλεια του κάθε ατόμου ξεχωριστά, έτσι και ο άνθρωπος ο σωστός και ο σοφός και ο υπάκουος στους νόμους φροντίζει περισσότερο για την ευημερία του συνόλου παρά (για την ευημερία) ενός οποιουδήποτε ατόμου ή τη δική του. Και δεν πρέπει να επικρίνεται περισσότερο ο προδότης της πατρίδας παρά ο προδότης του κοινού συμφέροντος ή όποιος λιποτακτεί από τη γενική ευημερία για χάρη της ατομικής του ωφέλειας και ευημερίας. Έτσι συμβαίνει (ώστε) να είναι αξιέπαινος αυτός ο οποίος πέφτει για χάρη της πατρίδας, επειδή αρμόζει να είναι πιο αγαπητή σ' εμάς η πατρίδα παρά εμείς οι ίδιοι.

Μονάδες 40

- B.**
1.α. bellum civile
ipsius victoriae
communium utilitatum / utilitatum
unis aliquibus
res publicae

Μονάδες 10

- 1.β.** miserrime
ferocissimos
meliore
plurium
magnopere / magno opere

Μονάδες 5

- 2.α.** esto
reddidisti
coactum iri

fierent
 vultis
 obsecutus sit
 anteposuero
 paruerint
 consulti essemus
 casum
 decuisset

Μονάδες 11

2.β. ΕΝΕΣΤ. : pariens
 ΜΕΛΛ. : paritura

Μονάδες 2

2.γ. ΕΝΕΣΤ. : consequi
 ΜΕΛΛ. : consecuturum esse

Μονάδες 2

3.α.

in bellis : είναι εμπρόθετος προσδιορισμός του χρόνου στο ρήμα “sunt”.

(quam) victoria : είναι β' όρος σύγκρισης από το “miserius”, ως υποκείμενο στο εννοούμενο ρήμα “est”.

bellorum : είναι γενική υποκειμενική στο “exitus”.

auxilio : είναι αφαιρετική οργανική του μέσου στο ρήμα “parta sit”.

saluti : είναι έμμεσο αντικείμενο στο ρήμα “anteponunt”.

patriae : είναι γενική αντικειμενική στο “proditor”.

pro re : είναι εμπρόθετος προσδιορισμός της υπεράσπισης στο ρήμα “cadat”.

esse : είναι υποκείμενο στο απρόσωπο ρήμα “decet”, τελικό απαρέμφοτο.

Μονάδες 8

3.β. nobismet ipsis

Μονάδες 2

- 3.γ. Cicero dicit virum bonum et sapientem et legibus parentem **consulere** utilitati omnium.

Μονάδες 5

4.α.

- Είναι δευτερεύουσα **ουσιαστική συμπερασματική πρόταση**, που λειτουργεί ως επεξήγηση στο “illud”.

Μονάδες 2

- Εισάγεται με το συμπερασματικό σύνδεσμο “ut”, καθώς είναι καταφατική. Εκφέρεται με **υποτακτική** (όπως όλες οι συμπερασματικές προτάσεις, επειδή το αποτέλεσμα θεωρείται υποκειμενική κατάσταση) **Ενεστώτα**, γιατί εξαρτάται από ρήμα αρκτικού χρόνου (“consequitur”). Η πρόταση αναφέρεται στο παρόν. Υπάρχει **ιδιομορφία στην ακολουθία των χρόνων**, συγχρονισμός κύριας και δευτερεύουσας, γιατί το αποτέλεσμα είναι ιδωμένο τη στιγμή που εμφανίζεται στο μυαλό του ομιλητή, και όχι τη στιγμή της πιθανής πραγματοποίησής του.

Μονάδες 5

- **nos communem utilitatem nostrae antepone**

Μονάδες 2

- 4.β. Nec (nos) **debemus** magis **vituperare proditorem** patriae quam **proditorem** communis utilitatis aut communis salutis **desertorem**.

Μονάδες 6

ΟΡΟΣΗΜΟ ΠΕΙΡΑΙΑ

Σαρμπάνη Ειρήνη